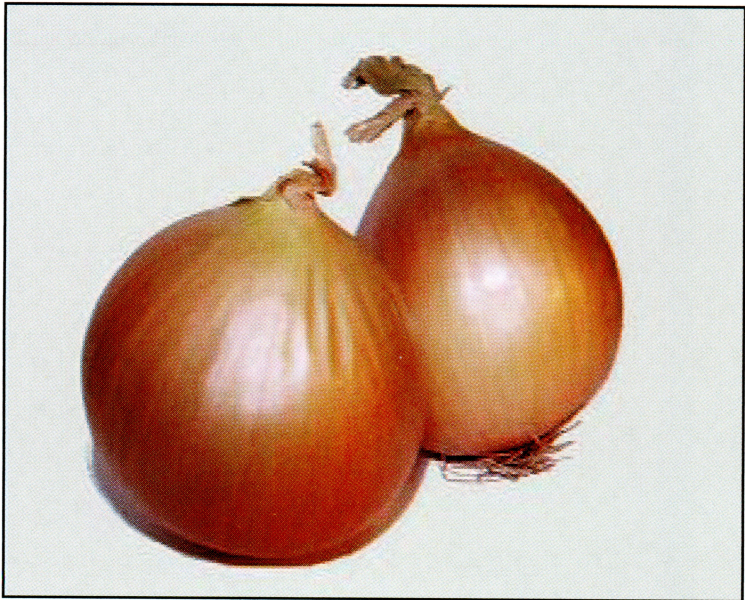

دستورالعمل فنی کشت پیاز

مقدمه :

پیاز با نام علمی *Allium cepa* . L یکی از صیفی جات مهم پاییزی است که به صورت خام و پخته بخصوص برای خوش طعم نمودن غذا مصرف میشود. از لحاظ دارا بودن موادی چون پروتئین ، ویتامین A و C ، ملاح آهن ، فسفر ، کلسیم و تولید کالری اهمیت زیادی در جیره غذایی دارد. کشت پیاز در اکثر نقاط سیستان به طور پراکنده رایج است و به علت رشد زمستانه، زود رسی قبل از اکثر نقاط کشور و نقش آن در جیره غذایی، تنوع و الگوی کشت، اشتغال و درآمد، از جایگاه ویژه ای در کشاورزی سیستان برخوردار است.

توصیه های به زراعی:

انتخاب زمین و تهیه بستر:

برای کشت پیاز خاکهای سبک دارای مواد آلی مناسب است. بعد از محصولاتی کشت شود که قبلاً کود حیوانی دریافت کرده و خاکی نرم، پوک و عاری از علفهای هرز باشند. پس از شخم و دیسک، مرزعه قطعه بندی شده و هرکرت را کاملاً تسطیح مینمایند. اگر خاک سنگین باشد لازم است مقداری ماسه با خاک مخلوط شود.

ارقام مناسب:

براساس نتایج بدست آمده از طرحهای تحقیقاتی و ترویجی انجام شده در سطح منطقه، رقم مناسب کشت در سیستان و اکثر مناطق جنوبی کشور رقم تگزاس ارلی گرانو می باشد. خصوصیات مطلوب این رقم عبارتند از: عملکرد حدود ۵۰ تن در هکتار، زودرس، دوره رشد ۶-۷ ماه، تشکیل غده در سطح خاک، یک قلو، کروی با رنگ پوست زرد کاهی و گوشت سفید، وزن متوسط غده حدود ۱۰۰ گرم، قابلیت نگهداری در شرایط معمولی متوسط، کیفیت و بازار پسندی بالا.

زمان مناسب کشت پیاز:

دو فاکتور مهم درجه حرارت و طول روز در رشد پیاز تاثیر می گذارند. واگر پیازهای روز بلند در مناطق جنوبی که طول روز آنها در زمستان و بهار کوتاه است، کشت شوند به رشد برگی خود ادامه داده و غده نمی دهند و این نکته ای است که باید به آن توجه شود. با عنایت به موضوع بهترین زمان برای کشت پیاز رقم تگزاس ارلی گرانو اواخر مهر تا اواسط آبان ماه است. کشت زودتر (نیمه اول مهر و قبل از آن) باعث به گل رفتن و کاهش کمی و کیفی محصول می شود. تاخیر در کاشت (آذر ماه و بعد از آن) در ابتدا به علت برخورد به سرما و دیر سبز شدن (حدود ۲۵ روز) و همچنین مواجه شدن با گرمای شدید در انتهای دوره رشد باعث کاهش محصول می شود.

میزان بذر و تراکم مناسب کشت:

بالاترین عملکرد در کشت ردیفی با فاصله خطوط ۲۰ سانتی متر و فاصله بوته ۸ سانتی متر بدست می آید. بنابراین در هر متر مربع ۵/۶۲ بوته و در هر هکتار ۶۲۵۰۰۰ بوته می شود. مقدار ۵-۸ کیلوگرم بذر در هکتار برای برداشت غده کفایت می کند. جهت بالا بردن در آمد

حاصله میتوان مقدار بذر بیشتری مصرف و بوته های اضافی را به صورت پیازچه تنک نموده و به عنوان سبزی در زمستان به بازار عرضه نمود .

روش کشت :

پیاز خوراکی به سه روش بذر کاری ، نشاءکاری و کاشت پیازهای کوچک زراعت می شود. کشت پیاز با روش بذرکاری ارزان ترین و معمول ترین روش می باشد که به صورت دست پاش و ردیفی امکان پذیر است . کشت ردیفی در مراحل اولیه هزینه بیشتری لازم دارد. ولی به علت سهولت عملیات داشت از جمله وجین و تنک ، هزینه نهایی را پایین می آورد . در این روش در کرتها خطوطی به فواصل ۲۰ سانتی متر و عمق ۲-۳ سانتیمتر ایجاد ، سپس بذور داخل خطوط پاشیده می شود . روی هر شیار با ماسه شیرین پوشانده می شود . درروش دستپاش پس از تسطیح زمین ، بذور به صورت یکنواخت در سطح مزرعه پخش شده که در صورت سبک و شنی بودن، با شن کش زیر خاک و اگر سنگین تر باشد روی بذور را حدود ۱-۲ سانتیمتر ماسه می پاشند .

آبیاری :

تا زمان سبز شدن بذور بایستی مزرعه را مرطوب نگه داشت. پس از آن با توجه به فصل و بافت خاک در طول دوره رشد ونمو بایستی هر ۲-۳ هفته یکبار آبیاری صورت گیرد .

تنک و نشاء :

پس از اینکه گیاه حدود ۱۵-۱۰ سانتی متر رشد نماید ، مناسب نشاء است . همزمان در قسمتهایی از زمین که بذر کمتری سبز کرده نشاء شود . نکته اساسی در موفقیت نشاء کاری ، انجام این عمل در صبح زود یا بعد از ظهر ، سرعت عمل و آبیاری می باشد .

کود مصرفی :

مصرف کود باید پس از تجزیه خاک و براساس توصیه های آزمایشگاه انجام شود اما بعنوان یک توصیه عمومی کود حیوانی پوسیده به مقدار ۵۰-۴۰ تن در هکتار، و کود شیمیایی به مقدار ۵۰ کیلو گرم اوره، ۱۰۰ کیلو گرم سوپر فسفات تریپل و ۱۰۰ کیلو گرم سولفات پتاسیم در هکتار، قبل از کشت و در طول دوره رشد کود اوره (۲۰۰-۳۰۰ کیلوگرم در هکتار) بصورت سرک در ۶-۴ نوبت هنگام آبیاری مصرف شود.

مبارزه با علفهای هرز :

دستورالعمل فنی محصولات

با توجه به هزینه بسیار بالایی که صرف وجین علف های هرز در مزارع پیاز می شود از کشت سیر در مزارعی که سابقه آلودگی به علف های هرز دائمی هم چون پیچک صحرایی، پنجه مرغی، ازمک و اویار سلام را دارند جداً خوداری گردد. جهت مبارزه شیمایی با علف های هرز می توان از علف کش های ذیل استفاده گردد .

برای کنترل باریک برگ ها از علف کش هالوکسی فوپ - آر - متیل استر (گالانت سوپر) مقدار ۷۵۰ سی سی در مرحله سه برگی تا ساقه دهی باریک برگ ها، از علف کش ستوکسیدیم (نابو-اس) به مقدار ۳ لیتر در هکتار در مرحله ۳ برگی تا ساقه دهی باریک برگها، از علف کش سیکلوکسیدیم (فوکوس) به میزان ۲ لیتر در هکتار در مرحله سه برگی تا ساقه دهی باریک برگ ها استفاده شود. برای کنترل پهن برگها از علف کش آپوکسینیل (توتریل) به میزان ۲-۳ لیتر در هکتار بعد از ۴ برگی پیاز و برای کنترل توأم باریک برگ ها و پهن برگ ها از علف کش اکسی فلورفن (گل) به میزان ۱/۵ لیتر در هکتار استفاده می شود.

آفات پیاز :

تریپس پیاز یکی از آفات خسارتزا است در صورت ایجاد خسارت اقتصادی در هنگامیکه برگها کوچک هستند، سمپاشی با سموم فسفره با رعایت کلیه اصول مربوطه از خسارت آفت جلوگیری می کند .

برداشت پیاز :

زمان برداشت در منطقه سیستان ، نیمه دوم اردیبهشت و اوائل خرداد است . برای نگهداری در انبار ضروری است ۱-۲ روز پیازها در مرزعه مانده ، آنگاه غده های سالم ، جمع آوری و به انبار منتقل شوند .